

Preferujete hordu zombií či zombiů?

Eva Hanzelková

Popularita ožvlých mrtvol v poslední době, zdá se, opět roste, pokud vůbec kdy růst přestala. Přesto se však čeští mluvčí neshodnou na tom, který rod má zombie mít – nepomůžeme-li si koncovkou rodu mužského životného a nemluvíme expresivně o „zombíku/zombíkovi“. Jinak se v českém úzu můžeme setkat s rodem ženským, mužským životným i středním. Všechny tyto možnosti jsou v současné době také uznávány za správné.

Výraz zombie, původně z Afriky, se k nám dostal přes angličtinu a slovníky českého jazyka ho zatím nezmiňují, obsahují ho pouze slovníky cizích slov. *Nový akademický slovník cizích slov* uvádí nesklonný rod střední. Jiný *Slovník cizích slov* připouští pouze rod mužský životný, navíc uvádí i podobu „zombi“. V *Nových slovech v češtině – Slovníku neologismů 2* se setkáváme s podstatným jménem „zombík“. Pod výrazem „zombie“ se zde uvádí buď nesklonné přídavné jméno (např. „zombie film“), nebo druh počítačového viru, u kterého připouští rod ženský i střední, obojí nesklonné. V *Internetové jazykové příručce* se pak dočteme, že jsou používány všechny tři zmíněné rody, ženský ovšem převažuje.

Kolísání v rodě u tohoto slova lze vysvětlit několika způsoby: Ač slovníky častěji uvádějí výslovnost [zombi], v praxi se setkáváme spíše se zakončením na dlouhé [í], což svádí ke skloňování podle vzoru rodu středního „stavení“. To nás též osvobozuje od přílišných změn tvaru při skloňování, které by některým mluvčím u relativně nově přejatých slov nemusely vyhovovat. Mužský životný rod můžeme vysvětlit rozhodnutím, že se stále jedná o člověka, ač nemrtvého, (skloňovat lze podle adjektivního vzoru „mladý“). Podobně pak i s rodem ženským, kdy se přikloníme k výrazu „mrtvola“ nebo kdy může být člověk sveden výslovností [zombije], využito je pak vzoru růže. U všech rodů se ale můžeme setkat i s nesklonností.

V *Českém jazykovém korpusu*, rozsáhlém souboru českých textů z různých zdrojů, zjistíme, že je výraz „zombie“ často využíván jako přídavné jméno (36 ze 100 zkoumaných položek). U substantiv vidíme běžně ženský rod (23) a pár výskytů rodu mužského životného (4). Toto slovo se ovšem často používá v kontextu, ze kterého rod nepoznáme (37); v mnohých z nich je však jednou z možností i rod střední, můžeme tedy předpokládat, že i ten se v úzu vyskytuje.

Z prozkoumaných zdrojů a dokladů tedy vyplývá, že je u „zombie“ rod stále natolik rozkolísán, že nikoho nepohoršíme, ať si vybereme kterýkoli. Osob nejzasvěcenějších, ožvlých mrtvol samotných, se zeptat (bohužel?) nemůžeme.